

Ärg 22 Nr 2 2012

S:t Olof

Medlemsblad för Torshälla hembygds-
förening S:t Olofs Gille

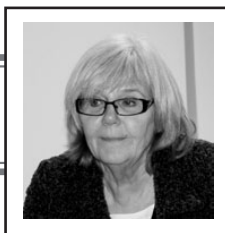

Foto: Bernt Pettersson

Rådhuset i Torshälla Borgmästare Levins livsverk

Styrelsen önskar alla medlemmar
en skön sommar!

Åldermannen har ordet

Vad är hantverk? För mig är det produktion av något utan maskiner, men när jag tittar i uppslagsverk så står det att man kan använda maskiner, men de får ”inte innehålla tempoarbeten”. Oberoende definitionen så har vi mycket hantverk på Bergströmska gården. Männens hantverk, som består av arbetsredskap av olika slag, har vi visat och berättat om under lång tid. När man står och tittar på de olika verktygen kan man konstatera att männen var fantastiskt uppfinningsrika och praktiska. Tungt arbete tvingade kanske fram denna uppfinningsrikedom när man sökte något som kunde hjälpa till och underlätta arbetet.

Kvinnors hantverk är annorlunda. De har också tillverkat nyttoprylar och kläder men samtidigt också förskönat sina hem. Lagt ner åtskilliga timmar på broderier, oftast också i väldigt dåligt ljus. De hade självklart full sysselsättning under dagarna men gjorde sig nytta av varje ledig stund. De vävde, sydde, broderade, knypplade, spann, stickade m m. Nu hoppas vi kunna visa både manligt och kvinnligt hantverk på Bergströmska gården.

Hantverk är en del av vår historia. Det visar på vilket sätt människorna tidigare både arbetade och bodde. Hur vardag och fest såg ut och också skillnaden mellan fattig och rik, överflöd och armod.

Vad är då historia? Måste det gå en bestämd tid innan en händelse räknas till historisk. I förra Sankt Olof ville jag testa ert minne på sådant vi med bestämdhet kallar historia. Men är det som hände för t ex 30 år sedan också historia? Ordet har två betydelser, dels forskning och dels händelser och handlingar i gången tid.

På Bergströmska gården berättar vi bl a historien om gården. Den som du kan läsa om i denna tidning och vi visar också en del av det som människor tillverkade med sina händer under en svunnen tid. Kommer du ihåg vad som hände i början på 1980-talet, alltså förr 30 år sedan? Rysk ubåt i Blekinge och Falklandskriget, två händelser som säkert går till historien.

Njut av sommaren och plocka många tusenskönor!

Iha Frykman
ålderman

Årsmötet 2012

Den 12 mars hade föreningen sitt årsmöte i Kvarnen och c:a 40 medlemmar hade hörsammat inbjudan. Innan mötet samlades vi till en kopp kaffe med smörgås.

Samtidigt fanns tillfälle att titta på delar av den gamla textilsamling som finns på Bergströmska gården. I samlingen finns en del kläder men mest broderier, spetsar m.m.

Berit Antonsson och Bror-Erik Olsson.

Till ordförande för mötet valdes Bror-Erik Olsson och till sekreterare Berit Antonsson. Bror-Erik förde kvällens klubba på ett trevligt och lättsamt sätt.

I samband med Konstrundan på påskafton hade Bergströmska gården öppet för visning av textilsamlingen. Bilder från detta arrangemang finns att se på sid. 12.

Här är hela styrelsen samlad, från vänster: Jan-Erik Kling, Janett Eriksson, Gunbritt Eriksson, Berit Antonsson, Iha Frykman, Christina Åslund, Hans Eriksson, Torbjörn Axner och Mikael Nyman.

Foto: Bernt Pettersson

Text: Janett Eriksson

Kronofogdegården

Kronofogdegården sett från Krusgårdsberget. Huset ligger längs med gatan och har brutet tak.

Gård nr 92 Kronofogdegården låg vid Storgatan 33. Det var Torshälla stads största trähus och sedan lång tid tillbaka gammalt gästgiveri och skjutsstation.

Till gården hörde stallar för kor och hästar. Hästar skulle alltid finnas tillgängliga för resenärerna. Om det fattades hästar var det hållkarlens uppgift att kalla in hästar från de bönder som hade kontrakt att hålla med häst och kusk. I hållkarlens uppgift ingick också att samordna skjutsarna och att det alltid skulle finnas foder för resenärernas hästar.

Enligt gästgivarförordningen från 1649 var gästgivaren skyldig att hålla skjutsstation för de resande. Avståndet mellan stationerna skulle vara ca 2 mil. Eftersom den allmänna landsvägen mellan Stockholm och Örebro gick via Torshälla var det vanligt att resande övernattade här.

Det sägs att det varit många kungligheter bland gästerna. Både Oscar I och Oscar II lär ha övernattnat på Kronofogdegården. Efter den nämnda vägen fanns de närmaste skjutsstationerna vid Lund i Vallby och Smedby i Tumbo.

Bland innehavarna av gård nr 92 kan nämnas borgaren Olof Grindberg på 1750- 60-talet. Från 1792 fram till sin död 1811 bodde borgmästare Johan Betulander på gården. Han var borgmästare i både Torshälla och Eskilstuna och var den som förtjänstfullt ledde släckningsarbetet och begränsade eldens framfart vid den stora branden 1798. Även dottern Maria Charlotta gjorde en berömvärd insats. Hon såg till att de viktigaste handlingarna kunde räddas ur rådhuset, som brann ned till grunden.

Sten Niclas Levin.

År 1832 flyttade Sten Niclas Levin in i gården nr 92. Levin hade då tillträtt tjänsten som borgmästare i Torshälla. Han var en förmögen man som ägde flera gårdar i Torshälla däribland den förnäma tvåvåningsbyggnad med trädgård vid Storgatan.

Levin var en ung och energisk person, som genast tog sin an att skaffa staden ett nytt rådhus. Ett hus på Åholmen nära Kvikksund inköptes och monterades ned. Huset fraktades sedan med båt till Torshälla där det byggdes upp på torgets södra sida. Det försågs med torn för att ge det ett ståndsmässigt utseende.

Det nya rådhuset blev färdigt 1833 och inrymde bland annat en rådhusall för rådhusrättens och stadens äldstes sammanträden. Stadsfullmäktige hade här sitt första sammanträde 1868 och fortsatte ända fram till kommunsammanslagningen 1971. Därefter hade kommundelsnämnden sina sammanträden i Rådhuset, ända fram till mitten av 1990-talet. Rådhusalen var också en tid skolsal för flickor fram till att den nya folkskolan byggdes år 1900.

På vinden inreddes två fängelseceller, som man än i dag kan besöka. På väggarna finns inristningar som ”DÖD OCH HELWETE”, som väl beskriver hur fångarna hade det i de kalla och spartanskt inredda cellerna. En enkel stöld kunde ge årslångt straff. Många som arresterades för lösdriveri hade inte begått något brott. De var bara arbetslösa utan bostad och pengar. En anonym fånge har skrivit: ”Här blef jag arresterad för ingenting di gör some vill med en fattig”. År 1895 flyttades häktet till den nya polisstationen så efter 62 år blev det tyst och stilla på rådhusvinden.

Klockan i kyrktornet monterades ned och flyttades 1837 över till Rådhuset där den försågs med två urtavlor. Det gamla tornuret hade tidigare suttit i Strängnäs

domkyrka men år 1580 skänkte Hertig Karl uret till Torshälla kyrka. Tornuret ser i stort sett likadant ut som år 1580. När det är tillverkat går inte att bedöma men troligtvis i början på 1500-talet. Det betyder att uret är tillverkat före Gustav Vasas reformationen av Sverige men det kan vara äldre. Tack vare att klockan flyttades till Rådhuset så räddades det unika medeltida urverket från att förstöras år 1873. Då träffades kyrktornet av ett blixtnedslag och brann ned. Tornuret i Torshälla rådhus är Sveriges äldsta, på plats, fungerande tornur.

I rådhuset finns givetvis också ett arbetsrum för borgmästaren. Där kan man idag se en naturtrogen kopia av en annan legendarisk borgmästare, Albin Edsberg, som sitter vid sitt skrivbord. Hans expedition är återställd enligt 1895 års inventarieförteckning.

Rådhusbygget var en av de saker som Levin genomförde under sin tid som borgmästare. År 1859 slutade Levin som borgmästare och utnämndes till kronofogde för Rekarne fögderi efter Cornelius Kramer. Det är efter den tiden som gården nr 92 kom att kallas Kronofogdegården.

När Sten Nicklas Levin avlider 1875 hade familjen bott i gården i 42 år. Änkan Christina Henrica bodde sedan kvar i gården till sin död 1902. Hon blev 86 år gammal.

Bland kronofogdens uppgifter kan nämnas, att vara allmän åklagare, chef för polisen, svara för skatteuppbörd,

utmätning och indrivningar med mera. Sten Nicklas Levin var en aktad och omtyckt ämbetsman som starkt bidrog till Torshällas återuppbyggnad efter den förödande branden 1798. Sten Niclas Levin är tillsammans med övriga familjemedlemmar begravd på Torshälla Gamla kyrkogård. Gravstenen finns kvar och påminner oss om den ärevördige borgmästaren och kronofogdens livsgärning.

I slutet av 1800-talet byggdes ett hyreshus på tomten, som jämte Kronofogdegården från 1920-talet ägdes av Anna Lindskog. Det har berättats att Anna Lindskog var en snäll och givmild hyresvärd, som gärna delade med sig av frukt och bär från trädgården. Hon var en välkänd torshällabo, som ägde Anna Lindskogs Cigarraffär vid ”Byxhörnan”. På 1950-talet hade den gamla gästgivare- och kronofogdegården tjänat ut och man ansåg sig tvungen att riva den.

Text: Bernt Pettersson

Foto: Georg Nyström

I rådhusalen finns två vackra målningar av Uno Stallarholm; Midsommarfest och Midvinterblot. Historien om dessa målningar kommer i en tidning längre fram.

Janett Eriksson

Lite vårhändelser på Bergströmska gården

Margareta Ahrén och Iha Frykman får en välbehövlig vila efter städningen.

Här är det fart på gräsklippningen under städdagen. Hans Eriksson i full galopp över gräsmattan.

Vår "egen" trädgårdsmästare Thomas Ögren slutade hos oss i april. Han har gjort Mormorstäppan till en vacker och välansad oas. Vi önskar Thomas lycka till i framtiden!

Under våren har loftet rengjorts av en saneringsfirma. Allt damm och småskräp som samlats under åren är borta. Visst har det blivit rent och snyggt? Dessa fina föremål förvaras på loftet. Det är en svarv med fottramp tillverkad av Sven Johansson. Bakom svarven står ett hörnskåp målat av Berta Gisslandi.

Vackra vårblommor i mormorstäppan.

Foto: Björn Maxe, Bernt Pettersson, Janett Eriksson

Bergströmska gårdens

Bergströmska gården, Lilla gatan 12, är öppen från Midson

- tisdagar 11-14

- torsdagar, hantverksdagar, 13-16

- lördagar 11-14

23 juni, kl 10

Midsommardagen

Midsommarmässa i kyrkan Kaffe-servering på Bergströmska gården

28 juni kl 13-16

Mormorstäppan, vi arbetar med ull
Kaffeservering och hembakat tunn-
bröd

Musikunderhållning

1 juli

Kyrkkaffe, kaffeservering

5 juli, torsdag kl 13-16

Hantverksdag med servering och
underhållning

8 juli, kl 10.00

Friluftsgudstjänst med kyrkkaffe

12 juli, torsdag kl 13-16

Hantverksdag med servering och
underhållning

15 juli

Kyrkkaffe, kaffeservering

19 juli, torsdag, kl 13-16

Hantverksdag med servering och
underhållning

22 juli

Kyrkkaffe, kaffeservering

26 juli, torsdag, kl 13-16

Hantverksdag med servering och
underhållning

sommarprogram 2012

nmardagen t o m första söndagen i augusti enligt följade:

29 juli

Kyrkkaffe, kaffeservering

2 augusti, torsdag, kl 13-16

Musikunderhållning med kaffeservering

5 augusti, kl 10

Friluftsgudstjänst med kyrkkaffe

Varje torsdag i juli kl 13-16 finns:

Alnö gårdsbutik

De säljer färsk potatis, ägg och andra produkter från gården, allt efter tillgång

Hemslöjden Södermanland

Kyrkans försäljning av rättvisemärkt

Loppisboden

Fylld av nya och gamla prylar, allt till låga priser.

Prova även vårt lotteri med trevliga vinster.

Arrangörer:

S:t Olofs Gille

Torshälla stads förvaltning

Torshälla församling

Studieförbundet vuxenskolan

Norra Sörmland

Upplysningar Bergströmska gården
telefon 35 50 76

*Hantverkarna kommer att
presenteras på vår hemsida
www.sanktolofsgille.se*

*Med reservation för eventuella
ändringar av programmet.*

Historierna om Is-Pelle samt filare Eriksson i Hagen

För en tid sedan fick redaktionen en förfrågan från en medlem om det finns några uppgifter om de s.k. ”Is-Pelledragningarna”. Dessa försiggick på Nyby Bruk under 1930-talet. Björn Maxe kunde plocka fram nedanstående berättelse som är hämtad ur en av Elof Maxes många skrifter.

Historien om Is-Pelle

Att vara ägare till en god klocka var nästan lika stor lycka som att äga en bil i våra dagar. Därför ordnade smederna med något som de kallade för klockringar. En gång varje månad inköptes en klocka av en bestämd typ och för ett bestämt pris. Denna klocka lottades ut bland tolv stycken smeder som förut kommit överens om att bilda en klockring. Priset för att få delta var en tolfedel av klockans värde och hade man en gång bestämt sig att vara med gick det inte att backa ur. En gång i månaden företogs lottdragning. Den som blev lycklig vinnare fick givetvis vara med och betala månadsavgiften ända till dess ringen blev sluten och alla fått sin klocka.

Det ansågs för otur om inte den egna lotten kom upp under första halvåret, men man tog saken lugnt ty de tolv smederna visste att de inom ett år var ägare till var sin utmärkt klocka. Fast alla var ju inte intresserade av denna metod ty i värsta otursfall dröjde det ju tolv dragningar innan man fick räkna in sig bland belåtna klockägare. Ändå var det många som trodde på tur och var villiga

lottköpare då hemmagjorda så kallade amerikanska lotterier sattes igång av en del företagsamma personer. Detta tog dock ett hastigt slut efter den mycket kända ”Is-Pelledragningen”.

Is-Pelle sade att han enkom med tanke på hjälpsamhet satt igång två stycken lotterier vari han i det ena hade en finfin väggklocka som vinst och i det andra en färggrann trasmatta. Lotterna var snart sålda och under högtidliga former ägde dragningen rum vid glödgugnen i Plåtverket vid ett skiftbyte. Först lottades klockan ut och numren som skulle delta blev lagda i en hatt och den yngste frambäraren, som ansågs som den minst syndfulle, fick dra ett nummer. När lotten var dragen kastade Is-Pelle de lotter som fanns kvar i hatten in i glödgugnen. Så fyllde han på hatten igen med de lotter som var avsedda för trasmattan.

Proceduren upprepades med samma nummerupptagning och inkastning i glödgugnen. Så bad Is-Pelle frambäraren läsa upp de dragna numren. Is-Pelle satte på sig glasögonen för att studera förteckningen över lottköparna och för att konstatera vilka som vunnit. Ett förnöjsamt drag hade lägrat sig i hans skäggiga ansikte då han läste och sade: Det måste vara en förunderlig tur mina pojkar besitter. Kan ni tänka er, Simon van’t klocka, å Emil fick matta.

Nu hade det hampat sig så olyckligt för Is-Pelle att några lotter hade hamnat på golvet framför glödgugnen då han med sina stora gester tömt hatten i ugnen.

Dessa papperslappar blev upptagna och lästa och det befanns att endast Simons och Emils nummer deltagit i dragningen ty det var endast sjuor och treor som låg kvar på golvet. Fast med den stolthet och den humor som smederna vid Nyby ägde så sade de att gjort var gjort och dragningen godkändes tillfullo, men något mer lotteri efter Is-Pelles mönster var sedan inte tänkbart.

Historien om Eriksson i Hagen

Filare Eriksson i Hagen var Nybys urmakare och eftersom han var mycket skicklig vederfors han stor aktning av alla. I vart och ett av verken på Nyby fanns minst en väggklocka och dessa såg Eriksson om så de visade rätt tid på sekunden. Då var det ju inte så enkelt som nu att kontrollera tiden. Radions fröken Ur var ju ännu inte påtänkt utan det var den allmänna uppfattningen att Eriksson ställde in klockan efter solen. Själv påstod han att det var solen som ställde in sig efter hans klockor. Det var inte endast verkens klockor han hade hand om. Även klockorna hos smederna på bruket pysslade han med.

I Stenbyggningen längst mot norr hade han ordnat till på likadant sätt som han gjort i Hagen där han själv bodde. Det bodde åtta familjer i dessa byggnader, fyra på varje ändlag. Om man stod inne i Filare Erikssons skafferier och hörde hans lodklocka slå sina tolv slag hördes, då det sista slaget klinga ut, Olle-Petter Wärmes klocka börja slå sina slag. När denna klocka var färdigslagen tog Kalle Spångbergs klocka vid och efter denna

kom som slutkläm Eklunds. Det var förunderligt att höra detta klockspel och det hördes mycket tydligt ty det var lyhört i Hagen. Detsamma var också förhållandet i Stenbyggningen. I trappuppgången på den södra ändan kunde höras samma fenomen som i Hagen. Denna uppgång var mycket stor och ibland var vi många ungdomar som satt där på trappstegen och inväntade klockslagen. Om nätterna var det särskilt spännande för då ville flickorna jämkas sig intill oss pojkar. Dom sade att det var därför att spöktimmen var inne, och vi pojkar tyckte om när de var rädda.

Utdrag hämtat ur Elof Maxes skrifter
Om oss därhemma.

Björn Maxe

Vykort, vy över Nyby Bruk, cirka 1920-talet. Okänd fotograf.

Om du också har något du vill veta om gamla Torshälla så hör av dig till redaktionen. Vi ska göra allt för att hjälpa dig få fram uppgifterna.

Janett Eriksson

Utställning av textilier på Bergströmska gården

Under Torshälla Konstrunda, påskafton 2012, valde hembygdsföreningen att ställa ut textilt hantverk på Bergströmska gården. Utställningen fick ett fantastiskt gensvar med många, många besökare. Då vi planerade utställningen gick vi igenom garderober, skåp och lådor på Bergströmska gården och fick fram fantastiskt textilt hantverk från början av 1800-talet och framåt.

Krage i tekniken frivoliteter, där spetsen knyts med hjälp av en skyttel.

En person som donerat mycket till föreningen är Bertha Gisslandi (1903 - 1981). Föreningen har fått allt från stora möbler till små prydnadssaker, samt en mängd textilier. Bertha Gisslandi var en drivande kraft i hembygdsföreningens historia. Hon har skrivit och uppfört flera skådespel om Torshällas historia samt skrivit boken ”Torshälla genom sekler”.

Det finns även en del kläder, hemtextilier, vävnader, bonader samt möbler kvar från Maria (Mia) som var den sista i Bergströmska släkten som bodde på gården. Maria avled 1954.

Under åren har också många medlemmar skänkt vackra textilier till hembygdsföreningen. Under detta verksamhetsår kommer föreningen att sätta upp en permanent textilutställning. Den kommer troligen att placeras i vävkammaren på andra våningen.

*En vacker klänning i ylle och fårskinn. Säkert skön att ha på sig under vintrarna, men ack så tung!
Klänningen är märkt år 1826!*

Detta är en betydande del av vår kvinnohistoria, väl värd att visa och bevara till eftervärlden.

Idén till en permanent utställning fick vi vid ett studiebesök på Callanderska gården i Mariefred, där hembygdsföreningen håller till. Vi fick en visning av deras fantastiska klädsamling efter Hilma

Schultz. Hilma var född 1869 och var en modemedveten kvinna som klädde sig med elegans. Hon sparade sina kläder under en tidsperiod av 60 år, mellan 1870 och 1930.

Tack vare Hilma och hennes sonhustru Frideborg Schultz, som donerade klädsamlingen, finns nu denna att beskåda på Callanderska gården i Mariefred.

Ett besök på Callanderska gården rekommenderas, men ring först.

Dukar med bl.a. Blekingesöm.

Text: Janett Eriksson

Foto: Marianne Belin, Janett Eriksson, Bernt Pettersson

Christina Åslund och Alice Whitehorn ses här framför några av utställningens alster.

Bergströmska gården

Under de senaste åren har föreningen fått många nya medlemmar och här kommer därför en liten kort historik om Bergströmska gården.

Bergströmska gården har troligen varit en borgargård sedan början av 1700-talet. Gården klarade sig då den stora stadsbranden förstörde stora delar av staden år 1798. Gården är uppbyggd så att böningshus och andra uthus ligger samlade runt en kringbygd gårdsplan. Den förste kände ägaren var rådmannen Petter Ståhl. Hans namn finns i handlingar från 1751. Efter Ståhl har det funnits flera ägare, både borgare och hantverkare.

År 1817 köptes gården av Hjelm och 1843 blev Anders Petter Bergström ny ägare. Släkten Bergström ägde sedan gården över ett sekel. När Maria (Mia) Bergström avled 1954 donerade de efterlevande släktingarna gården till Södermanlands hembygdsförbund. Efter några år fick Torshälla stad förvalta gården.

Under 1950-1960-talet uppläts gården till olika konstnärer. Här bodde bl.a. Bengt och Titti Wrange och bostaden var ett stipendium från Sörmlands hembygdsförbund. Bengt var silversmed och en av de första industriella formgivare som gått ut Konstfack. Hustrun Titti startade företaget ”Anna-modeller” som arbetade med damkonfektion, främst hattar.

Åren 1961-1967 bodde makarna Kurt och Maj-Britt Landgren på gården. Kurt var smed och han och hustrun har bl.a. designat smidesstaketet på Holmberget. Staketet visar Torshällas historia. Kurt

Landgren har även gjort en brudkrona i silver som dåvarande Torshälla husmodersförening skänkte till Torshälla kyrka.

År 1968 flyttade hembygdsföreningen in på Bergströmska gårdens övervåning. Undervåningen disponerades då av PRO. Hembygdsföreningen fick så småningom möjlighet att ta över hela gården.

På nedre våningen har Eskilstuna museer möblerat ”salen” efter foton från Bergströms hem. Vissa möbler härstammar också från familjen.

På övre våningen finns möbler som bl.a. har donerats från artisten Georg Nyströms hem. Nyström utbildades till trädgårdsmästare vid Haga slott och i ett av rummen kan man se den byrå Nyström fick som tack av ärkehertiginnan Theresia. Byrån har tidigare stått på de båda slotten Haga och Tullgarn. Nyström var också en duktig fotograf och här finns bl.a. en av hans gamla kameror. Georg Nyström efterlämnade 3 000 glasplåtar från sin fotoateljé. Dessa plåtar finns nu förvarade på Eskilskällan. De kommer så småningom att scannas av och blir då tillgängliga för allmänheten.

Sovkammaren har delvis möbler efter Mia Bergström bl.a. ett vackert dockskåp som tillhörde systrarna Bergström. I allmogerummet finns möbler och en del porslin efter Georg Nyströms farföräldrar. Här finns också många vackra textilier efter Bertha Gisslandi m.fl.

Janett Eriksson

Övrigt

Nationaldagsfirande

**Den 6 juni firar vi nationaldagen.
Samling sker på Rådhusorget
kl 16.00 och avmarsch mot
Holmberget kl 16.15.**

**Efter genomfört firande bjuds
samtliga medverkande och publik
på kaffe i
Bergströmska gården.**

Varmt välkommen!

Vid regn samlas vi i Torshälla kyrka

**Missa inte "Ullakademin" i
Mormorstäppan den 28 juni!**

**Vi får se ett gäng glada damer
som jobbar med ull, var och en
med sin teknik.**

**Kaffeservering och hembakat
tunnbröd.**

**Josephine Thunell och Elin
Åsplund bjuder på härlig musik
i mormorstäppan.**

**Du som har en e-postadress,
skicka den gärna till oss.
Om vi har din e-postadress
kan vi snabbt nå ut med
viktig information.**

Torshälla Hembygdsförening S:t Olofs Gille

Styrelse:

Iha Frykman, ålderman tel 35 81 39
Jan-Erik Kling, v. ålderman tel 35 56 41
Berit Antonsson, skrivare tel 35 83 68
Janett Eriksson, v. skrivare tel 35 52 95
Hans Eriksson, gärdeman tel 35 52 95
Christina Åslund tel 34 30 06
Torbjörn Axner tel 35 50 35
..... mobil 070-600 60 70

Suppleant:

Gunbritt Eriksson mobil 076-251 74 29
Mikael Nyman tel 35 84 81

Museikommitté:

Styrelsen

Arkivkommitté:

Björn Maxe tel 35 50 43

Trädgårdskommitté:

Jan-Erik Kling tel 35 56 41

Aktivitetskommitté:

Christina Åslund tel 34 30 06

Kökskommitté:

Berit Antonsson tel 35 83 68

Redaktion S:t Olof:

Janett Eriksson, Bernt Pettersson,
Torbjörn Axner

Bergströmska gården Hembygdsgård

Lilla gatan 12, TORSHÄLLA
Telefon 016-35 50 76

Medlemsavgift: 100:- enskild, 125:- familj
Plusgiro: 26 81 47-6

Postadress: Torshälla Hembygdsförening
S:t Olofs Gille, c/o Berit Antonsson
Georg Nyströmsgatan 30, 644 30 TORSHÄLLA

E-postadress: info@sanktolofsgille.se

Hemsida: www.sanktolofsgille.se

Ur museisamlingarna

Sockertoppsskrin

I vår förrådskammare innanför bagarstugan finns ett väl bevarat skrin för hackning av toppsocker.

Skrinet har en fast monterad kniv med vilken man hackade sockret i små bitar, spillet samlades upp i en utdragbar låda.

De första sockerfabrikerna startades i mitten av 1800-talet i Skåne. I dag är

alla svenska bruk nedlagda. Toppsocker tillverkades av Svenska Sockerbruks AB fram till 1942.

Det finns ett par sockertoppsskrin till i våra samlingar. De har haft samma funktion, men är alla av olika fabrikat.

Text och bild: Bernt Pettersson